

ՇԱԽՄԱՏ 4 դասարան, 68 դասաժամ

1-ին կիսամյակ 15 շաբաթ

2-րդ կիսամյակ 19 շաբաթ

Digitally signed by STEPANYAN ZARUHI
5205770120
Date: 2023.09.10 08:28:07 AMT

Շաբաթական 2 ժամ

2022-2023 ուս. տարվա թեմատիկ պլանավորում

«Շախմատ» առարկայի ուսուցման նպատակն է տարրական դպրոցի սովորողների մոտ խթանել որոնողական գործունեությունը՝ ուղղված փոփոխվող շախմատային իրավիճակներում կողմնորոշվելուն, շախմատային խնդիրների լուծման տարբերակներ գտնելուն, սովորողների կոմպերզենտ և դիվերզենտ, քննադատական և ստեղծագործական մտածողությունը զարգացնելուն:

հհ	ԴԱՍ	ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԱՄԻՆՊԱՏԱԿԸ	ՎԵՐՋՆԱԲՅՈՒՆՔՆԵՐ <u>Սովորողը կարողանում է...</u>	Դասագիրք Տեսք էջեր
1.	1-2	Մատային դիրքերի ստեղծում	Ուղղորդել սովորողներին, ստեղծել ստեղծագործական միջավայր՝ սովորողների մոտ ձևավորել մատային դիրքեր ստեղծելու համար:	Ստեղծել մատային դիրքեր՝ օգտագործելով 5-ից ավելի խաղաքարեր:	Գիրք էջ.4-7 Տեսք էջ.3-4
2.	3-4	Գլուխկտրուկներ խաղաքարերի գույներով	Ուղղորդել սովորողներին, սովորողների մոտ ձևավորել գունային գլուխկտրուկներ լուծելու հմտություն:	Ստեղծել մատային դիրքեր՝ փոփոխելով խաղաքարերի գույնը:	Գիրք էջ.8-11 Տեսք էջ.5-6

3.	5-6	Սկզբնախաղի կանոնները	Ուսուցանել սկզբնախաղի կանոնները:	Վերլուծել շախմատային խնդիրը, բաժանել այն մասերի, բացատրել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները:	Գիրք Էջ.12-15 Տետր Էջ.7-8
4.	7-8	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի կանոնները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները:	
5.	9-10	Դիրքի գնահատում	Ուսուցանել դիրքի գնահատումը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը:	Գիրք Էջ.16-19 Տետր Էջ.9-10
6.	11	Մարտավարական հնարքներ. գոհաբերում, «խեղդուկ մատ»	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Մտեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.20-21 Տետր Էջ.11
7.	12	Կրկնակի հարված	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Մտեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.22-23 Տետր Էջ.12

8.	13-14	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները:	
9.	15	Շեղում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Մտեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.24-25 Տեսք Էջ.13
10.	16	Հրապուրում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Մտեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.26-27 Տեսք Էջ.14
11.	17	Գծի բացում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Մտեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.28-29 Տեսք Էջ.15

			մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:		
12.	18-19	Ծանրաբեռնված խաղաքար	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Մտեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.30-33 Տետր Էջ.16-17
13	20-21	Անցունակ գինվոր	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Մտեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.34-37 Տետր Էջ.18-19
14	22-23	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները:	

15	24-25	Երկքայլանի մատային խնդիրներ Ցուզցվանգ	Ուսուցանել երքայլանի խնդիրներ լուծելու տեխնիկան: Մրցակցային միջավայր ստեղծելով՝ կազմակերպել երկքայլանի խնդիրերի լուծումը:	Վերլուծել շախմատային խնդիրը, բաժանել այն մասերի, բացատել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները	Գիրք Էջ.38-41 Տետր Էջ.20-21
16	26-27	Գծային հարված	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.42-45 Տետր Էջ.22-23
17	28-29	Միջանկյալ շախ	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.46-49 Տետր Էջ.24-25
18	30-31	Վերջնախաղեր. նավակը զինվորի դեմ	Ուսուցանել նավակը զինվորի դեմ թեման: Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:	Պլանավորել , ցուցադրել և մեկնաբանել նավակի և արքայի, զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք Էջ.50-53 Տետր Էջ.26-29
19	32-33	Վերջնախաղեր. ձին զինվորի դեմ	Ուսուցանել ձին զինվորի դեմ թեման: Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:	Պլանավորել , ցուցադրել և մեկնաբանել ձիու և արքայի, զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք Էջ.54-56 Տետր Էջ.30-31

20	34-35	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
21	36-37	Մատ ձիով և փղով	Ուսուցանել ձիով և փղով մատ անելու տեխնիկան: Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել փղի, ձիու և արքայի համագործակցային քայլեր, ստեղծել մատային դիրքեր:	Գիրք Էջ.57-59 Տետր Էջ.32-34
22	38-39	Վերջնախաղեր տարադաշտ փղերով	Ձևավորել այլընտրանքային լուծումներ գտնելու հմտություն ոչ-ոքիի և հաղթանակի հասնելու համար:	Որոնել և գտնել այլընտրանքային լուծումներ ոչ-ոքիի և հաղթանակի հասնելու համար:	Գիրք Էջ.60-63 Տետր Էջ.35-36
23	40-41	Հավերժական շախ	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.64-67 Տետր Էջ.37-38
24	42	Մատ վերջին հորիզոնականում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Փոխարկում է զինվորը այլ խաղաքարի, ելնելով իրավիճակից:	Գիրք Էջ.68-69 Տետր Էջ.39

25	43	Թագուհին ծուղակում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Մեկնաբանում է կողանցիկ վերցնելը, ցույց է տալիս:	Գիրք Էջ.70-71 Տետր Էջ.40
26	44-45	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
27	46	Ծուղակներ. այլ խաղաքարերը ծուղակում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Պատասխանում է հարցերին, ցույց է տալիս ցուցադրական խաղադաշտին օրինակներ:	Գիրք Էջ.72-73 Տետր Էջ.41
28	47	Ռազմավարություն. Պլան	Ուսուցանել Պլան կազմելու առանձնահատկությունները: Քննարկումների միջոցով ձևավորել պլանավորելու հմտություն սովորողների մոտ: Ձևավորել ալգորիթմային մտածողություն:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ, գնահատել, այլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.74-75 Տետր Էջ.42
29	48-49	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	

			վերլուծել խաղերը: Քննարկել դրանք վերացնելու հնարավոր ուղիները:		
30	50	Ռազմավարություն. Բաց գծի գրավում	Ակտիվ քննարկումներով ուսուցանել թեման, սովորողների միջոցով բացահայտել բաց գծերի նշանակությունը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել , պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.76-77 Տետր Էջ.43
31	51-52	Եռաքայլ մատային դիրքեր	Ուսուցանել եռաքայլ խնդիրներ լուծելու տեխնիկան: Մրցակցային միջավայր ստեղծելով՝ կազմակերպել եռաքայլ խնդիրների լուծումը:	Վերլուծել շախմատային խնդիրը, բաժանել այն մասերի, բացատրել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները: Առանց խաղաքարերը տեղաշարժելու՝ մտքում փոփոխել տրված դիրքը, մատ անել երեք քայլից: Կանխարգելել հակառակորդի մտահղացումները:	Գիրք Էջ.78-79 Տետր Էջ.44-45
31	51-52	Ընթացիկ պլան. Կանխարգելում	Ակտիվ քննարկումներով ուսուցանել թեման, սովորողների միջոցով բացահայտել կանխարգելման կարևորությունը կյանքում և շախմատում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել , պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք 78-79 Տետր Էջ.44-45
32	53-54	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	

			վերլուծել խաղերը: Քննարկել դրանք վերացնելու հնարավոր ուղիները:		
33	55	Ընթացիկ պլան. Թույլ դաշտեր	Բանավեճի միջոցով բացահայտել նոր նյութը, ուսուցանել թույլ դաշտերի առանձնահատկությունները:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել, պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.82-83 Տետր Էջ.46
34	56	Ընթացիկ պլան. «լավ» և «վատ» ձիեր ու փղեր	Բանավեճի միջոցով բացահայտել նոր նյութը, ուսուցանել «լավ» և «վատ» խաղաքարերի առանձնահատկությունները:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել, պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.84-85 Տետր Էջ.47
35	57-58	Եռաքայլ մատային դիրքեր	Ուսուցանել եռաքայլ խնդիրներ լուծելու տեխնիկան: Մրցակցային միջավայր ստեղծելով՝ կազմակերպել եռաքայլ խնդիրների լուծումը:	Վերլուծել շախմատային խնդիրը, բաժանել այն մասերի, բացատրել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները: Առանց խաղաքարերը տեղաշարժելու՝ մտքում փոփոխել տրված դիրքը, մատ անել երեք քայլից: Կանխարգելել հակառակորդի մտահղացումները:	Գիրք 86-87 Տետր Էջ.48-49
36	59	Անթակազիր չեմպիոններ	Մովորողներին ներկայացնել անթագակիր չեմպիոնների ստեղծագործություններից, կարևորելով ոճային առանձնահատկությունները:	Մեկնաբանել անթագակիր չեմպիոնների ռազմավարությունը:	Գիրք Էջ.88-89 Տետր Էջ.50

37	60-61	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Քննարկել դրանք վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
38	62	Վիլհելմ Ստեյնից	Սովորողներին ներկայացնել Վ.Ստեյնիցի ոճը:	Մեկնաբանել Վ.Ստեյնիցի ռազմավարությունը :	Գիրք Էջ.90-91 Տեսք Էջ.51
39	63-64	Տիգրան Պետրոսյան	Սովորողներին ներկայացնել Տ.Պետրոսյանի յուրահատուկ ոճը:	Մեկնաբանել Տիգրան Պետրոսյանի ռազմավարությունը:	Գիրք Էջ.92-94 Տեսք Էջ.52-53
40	65-67	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Քննարկել սխալները վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
41	68	Ամփոփում	Անցկացնել զրույց, կազմակերպել հարց ու պատասխան նվիրված շախմատին, մտածողության զարգացման կարևորությանը:	Ներկայացնել դիրքորոշում շախմատ առարկայի կարևորության, դերի մասին:	